

Česká republika

Česká republika uspokojivě plní stanovené cíle a je na dobré cestě k zachování i k dalšímu zlepšování kvality svého životního prostředí v budoucnosti. V souvislosti s očekávaným hospodářským růstem po přistoupení k EU budou mezi prioritní otázky ochrany životního prostředí patřit emise okyselujících látek, energetická náročnost výroby, emise skleníkových plynů a intenzita nákladní dopravy.

Skleníkové plyny			Spotřeba energie			Elektrina z obnovitelných zdrojů		Okyselující látky		Prekurzory ozonu			Nákladní doprava			Organické zemědělství		Kommunální odpad			Využití sladkovodních zdrojů	
Emise/obvy.	Emise/ HDP	Emise DTT	Spotřeba/obvy.	Spotřeba/HDP	Spotřeba	Podíl	Podíl	Emise/obvy.	Emise DTT	Emise/obvy.	Emise / HDP	Emise DTT	Nákladní doprava/obvy.	Nákladní doprava HDP	Nákladní doprava DTT	Podíl	Podíl	Kommunální odpad	Kommunální odpad	Kommunální odpad DTT	Index využití vody	Index využití vody
SOUČASNÝ STAV	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ	SOUČASNÝ STAV	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ	VÝVOJ	SOUČASNÝ STAV	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ	VÝVOJ	SOUČASNÝ STAV	VÝVOJ

Emise skleníkových plynů

Celkové emise skleníkových plynů dosáhly v roce 2003 hodnoty 143,4 Mt CO_{2ekv}, což představuje snížení o téměř 25 % oproti roku 1990. Znamená to bezproblémové plnění závazků vůči Kjótskému protokolu (snížení o 8 % oproti roku 1990). Ačkoli je trend emisí skleníkových plynů poměrně příznivý, hodnoty měrných emisí na obyvatele stále zůstávají nad průměrem zemí EU-15.

Spotřeba energie

Konečná spotřeba energie činila v roce 2004 1099,3 PJ. Tato hodnota je výrazně nižší oproti první polovině devadesátých let, kdy došlo v důsledku transformace českého průmyslu a zavedení technologií s nižší energetickou náročností k snížení spotřeby energie. V posledních letech však opět dochází k pozvolnému nárůstu spotřeby energie, přibližně o 1 % ročně. Problémem v České republice je stále vysoká energetická náročnost, která zůstává přibližně 60 % nad průměrem zemí EU-25. Očekává se, že zlepšení situace přinese 'Národní program hospodárneho nakládání s energií a využívání jejích obnovitelných a druhotných zdrojů', ve kterém jsou definovány udržitelné cíle úsporného hospodaření s energií a využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Druhá fáze tohoto programu proběhne v letech 2006 až 2009.

Obnovitelné zdroje elektřiny

Hrubá výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů se v roce 2004 podílela na tuzemské hrubé spotřebě elektřiny 4 %. Podíl obnovitelné energie na primárních energetických zdrojích činil 2,9 %. I když se tento podíl oproti roku 2003 mírně zvýšil, je stále příliš nízký, aby dosáhl národního cíle 8 % elektřiny z obnovitelných zdrojů z celkové spotřeby do roku 2010. K splnění tohoto cíle by měl výrazně přispět nedávno schválený zákon České republiky č. 180/2005 Sb. vycházející ze směrnice EU 2001/77/EC o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů. Prostřednictvím garantovaných vstupních cen tento zákon zaručuje návratnost investic do obnovitelných zdrojů energie (nedostačující finanční záruky pro investory byly dosud hlavní překážkou širšího využití obnovitelných zdrojů energie).

Emise okyselujících látek

Od roku 1990 došlo k významnému snížení emisí: téměř 90 % u SO₂, 40 % u NO_x a asi 50 % v případě NH₃. Další pokles by měl být spojen s implementací dvou národních programů pro omezování emisí (program na celkové snížení emisí a program na snížení emisí z velkých zdrojů znečišťování), což by umožnilo splnit národní emisní stropy pro SO₂ a NH₃ do roku 2010. Splnění limitů pro NO_x do roku 2010 však může být problematické, což ukazují prognózy vycházející ze současného stagnujícího nebo dokonce mírně rostoucího trendu emisí NO_x.

Počet obyvatel: 10 202 000

Rozloha: 78 870 km²

HDP: 49 084 milionů EUR

Emise prekurzorů ozonu

Vzhledem ke své zeměpisné poloze patří Česká republika pokud jde o tvorbu přízemního ozonu k mírně ohroženým regionům. Od roku 1990 dochází k výraznému snižování emisí všech prekurzorů ozonu. Očekává se, že výše uvedené národní programy omezení emisí do atmosféry přispějí k dalšímu snížení těchto emisí.

Poptávka po nákladní dopravě

Trend růstu nákladní přepravy sledoval od roku 1995 vývoj hrubého domácího produktu. V období let 1995–1998 byla poptávka po nákladní dopravě z v důsledku změn v ekonomice rozkolísaná, v období 1998–2001 se ustálila na 36 tunokm/1000 Kč. Od roku 2002 do roku 2003 se přepravní výkon zvýšil více než HDP, ale v roce 2004 jeho hodnota poklesla, čímž byl poprvé zaznamenán tzv. 'decoupling' – růst HDP a současně pokles zátěže na ŽP.

Oblast organického zemědělství

Organické zemědělství se vyskytuje od počátku 90. let. V roce 2004 existovalo celkem 836 organicky hospodařících zemědělců a 263 299 hektarů zemědělské půdy, tj. 6,16 % veškeré zemědělské půdy, bylo obhospodařováno organicky. Organické zemědělství většinou provozují farmy v horských oblastech a podhorských regionech na trvalých loukách a pastvinách. Asi 90 % ploch organického zemědělství představují louky, podíl orné půdy činil 7,5 %, stálé osevné plochy 0,4 % a zbytek ostatní plochy. Z hospodářských zvířat má v organickém zemědělství největší význam hovězí dobytek. K největšímu rozšíření využití půdy pro organické zemědělství došlo v letech 1998–2001, zejména v souvislosti s obnovením státních příspěvků organickým zemědělcům v roce 1998. Od roku 2004 bylo organické zemědělství podporováno v rámci nových zemědělsko-environmentálních schémat v českém Horizontálním plánu rozvoje venkova.

Komunální odpad

Produkce komunálního odpadu v letech 1995 až 2002 rostla a v roce 2002 dosáhla hodnoty 4,6 milionů tun. Od roku 2002 se produkce komunálního odpadu mírně snížila (mezi rokem 2003 a 2004 o 4,4 miliony tun). Nejobvyklejší formou nakládání s odpady zůstává skládkování – v roce 2004 bylo do skládek uloženo 67 % celkového objemu odpadu. V roce 2003 bylo 11,7 % komunálního odpadu recyklováno; množství recyklovaného a regenerovaného komunálního odpadu se zvyšuje. Od roku 1999 se výrazně zvýšil podíl spalování odpadu, který oproti původnímu necelému 0,5 % celkového množství odpadu dosáhl v roce 2003 téměř 10 %.

Využití sladkovodních zdrojů

V roce 2004 dosáhly celkové odběry vody 1 626,1 m³ z povrchových a 401,9 m³ z podzemních zdrojů. Na veřejnou vodovodní síť připadlo 24 % celkových odběrů z povrchových vod a 86 % z podzemních vod (2003–2004). Na spotřebě povrchových vod se nejvýznamněji podílí energetický průmysl (54 % celkových odběrů), naopak zemědělství se 4 % celkového odběru povrchových vod a 2 % podzemních není významným spotřebitelem vody. Klesající trend odběrů z povrchových vod z let 1990–2001 se v letech 2002 a 2003 neudržel a došlo k mírnému nárůstu odběrů o 19,6 % ve všech kategoriích využití vody, nejvýraznější podíl na tomto zvýšení odběrů měla energetika a výroba tepla. Přesto však byl za celé období 1990–2003 zaznamenán pokles spotřeby povrchových vod o 41,3 %. Předběžné údaje na rok 2004 ukazují, že celkový objem odběrů z povrchových vod meziročně poklesnul o 4,1 % (o 4,5 % u podzemních vod).

S žádostí o více informací se prosím obraťte na příslušné národní kontaktní místo. Kontaktní údaje naleznete na adrese: http://org.eea.eu.int/organisation/nfp-eionet_group.html